

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 532/2021-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Košice II v konaní sp. zn. 17Cpr/2/2013 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 169/2020 z 28. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 532/2021 z 30. septembra 2021 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 3. septembra 2021.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 29. júna 2011 podal žalobu na okresnom súde vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru (sp. zn. 28C/85/2011). Následne 29. novembra 2012 sťažovateľ rozšíril žalobný petit o návrh na zaplatenie náhrady mzdy. Dňa 4. marca 2013 okresný súd rozsudkom určil skončenie pracovného pomeru sťažovateľa za neplatné a že pracovný pomer naďalej trvá. Prejednanie žaloby o zaplatenie náhrady mzdy vo výške priemerného zárobku žalobcu od 1. mája 2011 za každý mesiac až do času, keď žalovaný umožní žalobcovi pokračovať v práci, vylúčil na samostatné konanie.
3. Sťažovateľ ďalej 11. marca 2013 podal na okresnom súde samostatnú žalobu o zaplatenie náhrady mzdy za obdobie, na ktoré má dopadať existencia inej prekážky v práci. Okresný súd túto žalobu zamietol. Vec bola predložená na odvolacie konanie 17. apríla 2018. Krajský súd v Košiciach uznesením vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dňa 18. marca 2019

okresný súd vyhlásil druhý rozsudok vo veci (sp. zn. 17Cpr/2/2013), ktorým žalobu žalobcu zamietol a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Sťažovateľ 2. mája 2019 podal proti druhému rozsudku odvolanie. Sťažovateľ opakovane podal predsedovi súdu sťažnosť na prietahy v súdnom konaní, na ktorú reagoval predseda krajského súdu odpoveďou z 2. marca 2020, podľa ktorej bola vec predložená súdu druhej inštancie 11. septembra 2019. Predseda odvolacieho súdu v odpovedi uviedol, že predpokladá ukončenie veci v priebehu prvého štvrťroka 2020. Krajský súd rozsudok 4. marca 2020 potvrdil. Ústavný súd aj vzhľadom na nerozhodnutie o trovách konania v poradí prvým nálezom č. k. III. ÚS 169/2020 z 28. januára 2021 ústavnej sťažnosti vyhovel a okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na porušenie príkazu uloženého ústavným súdom konať (už len o trovách konania) sťažovateľ podal v tomto konaní posudzovanú ústavnú sťažnosť.

4. Sťažovateľ uviedol, že od vydania nálezu ústavného súdu ubehlo už viac ako sedem mesiacov ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ je toho názoru, že stav právnej neistoty trvá a nevidí priaznivé vyhliadky, pokiaľ ide o včasnosť konečného vybavenia veci. Sťažovateľ podal 18. mája 2020 vyčíslenie trov konania, o čom okresný súd ku dňu podania ústavnej sťažnosti, teda jeden rok a tri mesiace, nerozhodol. Podľa názoru sťažovateľa pracovnoprávny spor patrí k sporom, ktoré majú byť prejednané so zvýšenou rýchlosťou, a žiadal zohľadniť celkovú dĺžku viac ako osemročného konania.

5. Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 169/2020 z 28. januára 2021. Sťažovateľ ďalej navrhuje priznať primerané finančné zadostučinenie 6 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení uviedol, že spis bol 14. apríla 2020 vrátený z krajského súdu s potvrdzujúcim rozsudkom, ktorý bol 23. apríla 2020 doručený sporovým stranám. Právny zástupca sťažovateľa následne 18. mája 2020 doručil vyčíslenie trov konania. Sťažovateľ 3. júla 2020 podal dovolanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Tiež uviedol, že spis sa na okresnom súde nachádzal od 19. mája 2021 do 31. mája 2021. Okresný súd v závere poznamenal, že v konaní nebolo rozhodnuté o výške trov konania, pretože prebieha rozhodovanie vo veci samej na najvyššom súde.

7. Sťažovateľ vo svojom ďalšom podaní uviedol, že okresný súd mal rozhodnúť o trovách konania, čím by bolo konanie právoplatne skončené, a až následne spis odovzdať najvyššiemu súdu. Tiež uviedol, že konanie ako celok trvá osem rokov. V závere uviedol, že konanie vo veciach pracovnoprávných sporoch si vyžadujú osobitnú rýchlosť konania.

III. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľ namieta, že od právoplatného nálezú ústavného súdu 26. februára 2021 do podania ústavnej sťažnosti 3. septembra 2021 ubehlo už viac ako sedem mesiacov. Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 17Cpr/2/2013 po právoplatnosti nálezú ústavného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Predchádzajúcim nálezom boli konštatované prietahy v konaní spôsobené postupom okresného súdu, vyslovený príkaz okresnému súdu vo veci konať, priznané primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhrada trov konania. Aj napriek tomu v konaní nedošlo k právoplatnému skončeniu veci.

10. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). To platí primerane aj na prípady, keď po už deklarovaní porušenia uplatnených ústavným súdom časové okolnosti prípadu nie sú z hľadiska už spomenutej intenzity dostatočné na opätovný zásah ústavného súdu.

11. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, ústavný súd zistil, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu a spis vrátil okresnému súdu 14. apríla 2020, ktorý následne rozsudok doručil sporovým stranám 23. apríla 2020. Sťažovateľ 18. mája 2020 doručil okresnému súdu vyčíslenie trov konania a žiadal o nich rozhodnúť aj napriek ním sledovanému dovolaniu. Z vyjadrenia okresného súdu vyplýva, že 8. decembra 2020 bola vypracovaná predkladacia správa pre najvyšší súd a 10. decembra 2020 bol spis tomuto súdu odoslaný. Dňa 19. mája 2021 bol spis vrátený z najvyššieho súdu bez rozhodnutia pre účely predloženia plnej moci právneho zástupcu žalovaného pre dovolacie konanie. Sťažovateľ predložil plnú moc 26. mája 2021 a toho istého dňa bola vyhotovená predkladacia správa na dovolací súd. Dňa 31. mája 2021 bol spis odoslaný, avšak o dovolaní sťažovateľa dosiaľ nebolo rozhodnuté. Ústavný súd považoval za preukázané, že spis bol na okresnom súde od 19. mája 2021 do 31. mája 2021, teda 12 dní.

12. Ústavný súd súhlasí s argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa pracovnoprávných sporov, ktoré si vyžadujú osobitnú rýchlosť. Ústavný súd pracovnoprávne spory a mzdové nároky z nich vyplývajúce považuje za spory mimoriadne citlivej povahy (IV. ÚS 4/05, III. ÚS 35/07, III. ÚS 1/09), ktoré pripúšťajú chápanie zbytočných prietahov v prísnejšom meradle, ako je to pri iných súdnych sporoch, ktoré nemajú súvis s existenčnou otázkou účastníka. V týchto sporoch by súd mal postupovať čo najrýchlejšie a efektívne (IV. ÚS 161/2018). Ústavný súd však konštatuje, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv po právoplatnom skončení veci, keď je (už) miera právnej neistoty (z nerozhodnutia veci) zásadne znížená.

K tomu treba nepochybne zohľadniť už raz právoplatne deklarované porušenie práv sťažovateľa predchádzajúcim nálezom.

13. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj v tomto prípade vo vzťahu k obdobiu po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu a ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel. Týmto nie je dotknuté prípadné právo namietať porušenie obdobných práv, ak by intenzita ich porušenia nadobudla napriek príkazu konať podľa predchádzajúceho nálezu ústavnoprávnu relevanciu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu